

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی (۲)	رشته: ادبیات و علوم انسانی
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۲۱
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت خرداد ماه سال ۸۳	سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	در ورای اعمال افراد نوعی آگاهی وجود دارد که افراد آن را دلیل اعمال خود می‌دانند.	۱
۲	به مجموعه‌های منسجم معانی که حول یک موضوع سازمان یافته‌اند مجموعه فرهنگی می‌گویند. (۱) مثال‌ها: رفت و آمد در شهر (ترافیک) - خواستگاری و ازدواج - عید نوروز - عاشورا - رشته‌های مختلف علمی مانند روانشناسی، زیست‌شناسی و ... - ذکر دو نمونه هر کدام (۰/۲۵)	۱/۵
۳	آرمان اجتماعی در مرکز و محور همه معانی مشترک یک گروه قرار می‌گیرد. (۰/۵) سایر معانی مشترک حول این معانی اصلی سازمان می‌یابند و به میزان اهمیت آن‌ها شکل دایره‌های متحدالمرکزی را به خود می‌گیرند. (۰/۵) که بیرونی‌ترین آنها کم‌اهمیت‌ترین معانی هستند. (۰/۵)	۱/۵
۴	سیاستمداری که پای سندی را امضا نمی‌کند و استدلال او این است که اگر چنین کند آیندگان او را نفرین خواهند کرد. (۰/۵) فردی که شکنجه را به خاطر آرمان بر حق خویش تحمل می‌کند و می‌گوید آیندگان به درستی راه او اذعان خواهند کرد. (۰/۵) مردمی که خود را به زحمت می‌اندازند، قناعت می‌کنند و از منابع طبیعی خود به خاطر نسل‌های آینده کمتر مصرف می‌کنند. (۰/۵) تصویری که ما از آیندگان داریم توسط فرهنگ شکل می‌گیرد. (۰/۲۵)	۱/۲۵
۵	ما را از تنگنای جهان محدود اطرافیان بیرون می‌برد و در صحنه‌ی گسترده‌ی معاصران، گذشتگان و آیندگان قرار می‌دهد و زمینه‌های شکوفایی بیشتر ما را فراهم می‌کند. (۱)	۱
۶	نهادی شدن فرهنگ به معنای تبدیل آن به مجموعه‌ای از نقش‌ها و هنجارها است که اجبار اجتماعی از آن حمایت می‌کند. (۱)	۱
۷	در ایدئولوژی پان‌ایرانیسم بر خصومت میان عرب و عجم تأکید می‌کند، ورود اسلام به ایران تا حد هجومی هم پایه با مغول‌ها پایین می‌آید، افسانه‌هایی چون سوزاندن کتابها و کتابخانه‌ها توسط مسلمانان، زدودن کلمات عربی و عمدتاً اسلامی از فرهنگ لغات، بازگشت به فرهنگ باستانی ایران و تفاخر به شاهان ساسانی و اشکانی سه مورد هر مورد (۰/۵)	۱/۵
۸	نویسنده کتاب «فرستنده» - معانی مورد نظر وی «پیام» - کلمات و تصاویر کتاب «نماد» - کتاب «وسیله ارتباط» هر مورد (۰/۵)	۲

ادامه در صفحه‌ی دوم

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: جامعه‌شناسی (۲)	رشته: ادبیات و علوم انسانی
سال سوم آموزش متوسطه سالی - واحدی (۲۰ نمره ای)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۰۳/۲۱
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت خرداد ماه سال ۸۳	سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه
۹	جامعه‌ای که انتقال فرهنگ در آن تنها از طریق تعامل میان افراد انجام می‌شود « غیر توده وار » (۱) اما جامعه‌ای که انتقال فرهنگ عمدتاً از طریق رسانه‌های جمعی انجام می‌گیرد و تعامل آنها تابع پیامی است که از رسانه‌های جمعی می‌گیرند « جامعه توده وار » می‌گویند . (۱)
۱۰	رسانه‌های جمعی تنها بخش‌های خاصی از فرهنگ را بر می‌گزینند و منتقل می‌کنند و بخش‌هایی را مسکوت می‌گذارند در نتیجه‌ی چنین وضعی بخش‌های ساده‌تر فرهنگ منتقل می‌گردد ولی بخش‌های متعالی به تدریج فراموش می‌شوند و فرهنگ هر چه بیشتر به سمت حسی شدن سوق می‌یابد . (۱/۵)
۱۱	به فرهنگ عجین شده با وجود فرد « فرهنگ درونی شده » و به جریان تکوین معانی در فرد در تعامل با دیگران « درونی شدن فرهنگ » می‌گویند . هر مورد (۰/۷۵)
۱۲	تولید معانی جدید در بعضی قلمروها معمولاً قلمرو معانی اصلی فرهنگ منع می‌شود . (۰/۵) مانند « بدعت » و « نوآوری » در معانی اصلی دین که فرد را به ضلالت و بی‌دینی متهم می‌کند . (۰/۵) و تولید معانی جدید در قلمروهای دیگر فرهنگ تشویق می‌شود . (۰/۵) مانند نوشتن تفسیر قرآن که نه تنها نامطلوب نیست بلکه مورد تشویق هم قرار می‌گیرد . (۰/۵)
۱۳	اینان هر دو در فرهنگی رشد کرده بودند که از یک سو ارادت به پیامبر و خاندان او و از سوی دیگر از حاکم مسلمانان به صورت یک ارزش در فرهنگ آن روز برای آنها درونی شده بود . از یک سو تقوا و پرهیزگاری و از سوی دیگر حکومت و امارت و دنیا ارزش تلقی می‌شد و این دو در تعارض میان این ارزش‌ها بودند . (۱) در نهایت حر با پشت پا زدن به لذت‌های دنیایی به امام حسین (ع) پیوست و به شهادت رسید عمر سعد با وسوسه‌ی رسیدن به حکومت به جنگ با امام حسین (ع) رفت . (۰/۷۵)
	نظر همکاران محترم در تصحیح اوراق صائب است .